

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

MiCA reglamento reikalavimai

2023 m. rugsėjo 13 d.

Vilnius

Turinys

- **Pasiruošimas MiCA reglamento įgyvendinimui LB**
  - MiCA reglamento apimtis ir esminiai reikalavimai
  - Kriptoturto žetonų leidėjų ir paslaugų teikėjų autorizavimo reikalavimai ir procesas
-

Pasiruošimas MiCA - visu greičiu

Analizė

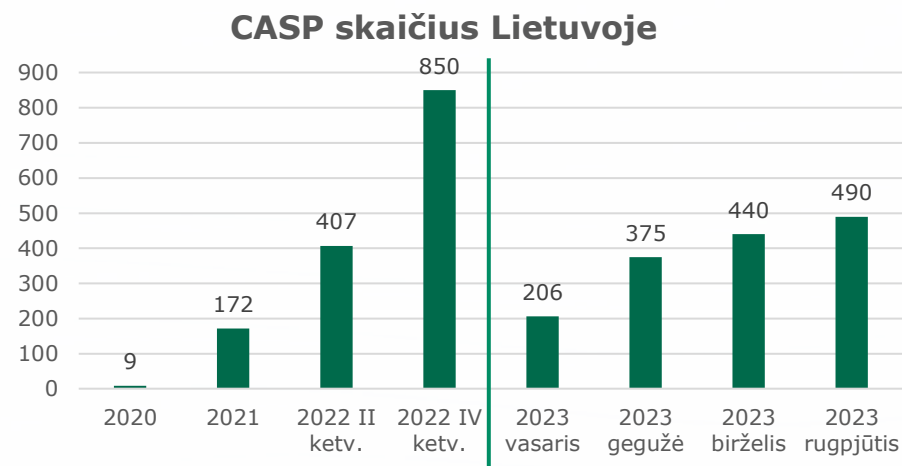
Kompetencijos

Lūkesčiai

Pakeitimai ir funkcijos

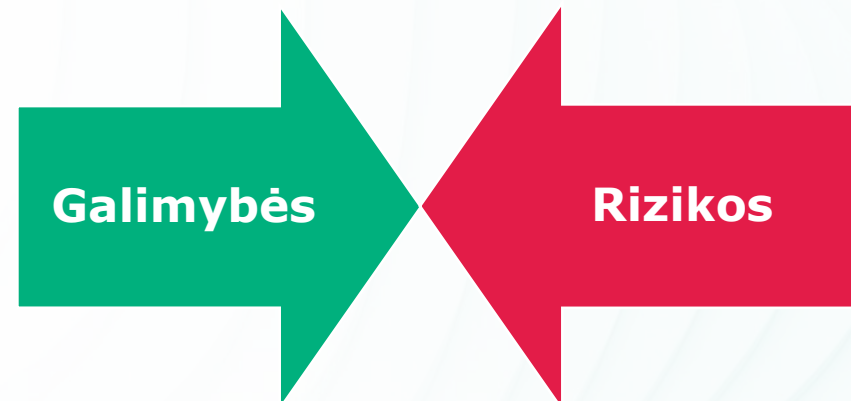
Planavimas

Dabartinė situacija

Nauji reikalavimai

- Fundamentaliai nesiskiria nuo tradicinių finansinių paslaugų;
- 42 proc. kriptovaliutų keitimas; 36 proc. jokios informacijos;
- Dalis pavedimų ir klientų yra iš trečiųjų šalių;
- Atvejai, turintys sukčiavimo požymių; atvejai siejami su nusikalstamų veikų kaltinimais kitose jurisdikcijose
- Shell'inių bendrovių požymiai.

Ar po MiCA įsigaliojimo ketinate teikti paslaugas, susijusias su kriptoturtu?

■ Ne ■ Taip

Prezentacijos medžiagą leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis

Turinys

- Pasiruošimas MiCA reglamento įgyvendinimui LB
  - **MiCA reglamento apimtis ir esminiai reikalavimai**
  - Kriptoturto žetonų leidėjų ir paslaugų teikėjų autorizavimo reikalavimai ir procesas
-

Bendra informacija apie MiCA

- **MiCA reglamentas** ([Reglamentas \(ES\) 2023/1114](#)) paskelbtas Europos Sąjungos oficialiame leidinyje 2023 m. birželio 9 d.
- Naujas kriptoturto rinkos reguliavimas bus pradėtas taikyti nuo **2024 m. gruodžio 30 d.**, III (ART žetonai) ir IV (EMT žetonai) dalys nuo - **2024 m. birželio 30 d.**
- MiCA siekia reguliuoti tą **kriptoturta, kuriam nėra taikomi jokie kiti ES finansinių paslaugų teisės aktai**, taip pat ir kriptoturto paslaugų teikėjų veiklą
- **MiCA nustato reikalavimus** kriptoturto leidėjams (II dalis), ART žetonų leidėjams (III dalis), EMT leidėjams (IV dalis) ir kriptoturto paslaugų teikėjams (CASP) (V dalis) dėl:
  - skaidrumo ir informacijos atskleidimo kriptoturto išleidimui, viešam siūlymui, priėmimui į prekybos platformas
  - priežiūros ir autorizavimo reikalavimų kriptoturto paslaugų teikėjams ir ART, ir EMT žetonų leidėjams
  - žetonų turėtojų ir CASP klientų apsaugos reikalavimų
  - priemonių, kuriomis siekiama išvengti prekybos nevieša informacija (angl. *insider trading*), rinkos manipuliavimo

Kripto turto reguliavimo režimas

- Reglamente numatyti **mandatai ESMA** (32 mandatai) ir **EBA** (14 mandatų) parengti antro lygio reguliacinius produktus, kurie **detalizuos MiCA reikalavimus**
- ESMA/EBA įgaliota toliau detalizuoti MiCA reikalavimus ir sukurti tokį kriptoturto reguliavimo režimą, kuris užtikrintų **vienodas konkurencijos sąlygas ir priešišios konvergenciją** (įgyvendinant mandatus, išleidžiant nuomones, stebint priešišios konvergenciją)
- Mandatai įgyvendinami keturiais etapais, kurie sugrupuoti pagal MiCA nustatytą terminą ir sritis. [Pirmoji ESMA vieša konsultacija](#) baigsis 2023 m. rugsėjo mėn. pab.
- Svarbiausi RTS/ITS pirmojoje ESMA viešojoje konsultacijoje dėl:
  - RTS dėl interesų konfliktų vengimo
  - RTS ir ITS dėl kriptoturto paslaugų teikėjų autorizavimo
  - RTS ir ITS dėl esamų rinkos dalyvių ketinimo teikti kriptoturto paslaugas pranešimo
  - RTS kriptoturto paslaugų teikėjų skundų nagrinėjimo
  - RTS dėl siūlomo kvalifikuotos dalies įsigijimo
- EBA [viešoji konsultacija apima](#) RTS/IT dėl ART leidėjų autorizavimo ir kvalifikuotosios dalies įsigijimo vertinimo

MiCA taikymo apimtis

- MiCA reikalavimai taikomi, **kai kriptoturtas siūlomas viešai arba juo prekiaujama** per prekybos platformas.
- **Netaikoma** - DeFi (kadangi reikalavimai taikomi leidėjui); NFT (4(3)(c,d) straipsnis); *Mining* (4(3)(b) straipsnis); kai kriptoturtas siūlomas nemokamai (4(3)(a) straipsnis)
- MiCA netaikoma kriptoturtui, kuris gali būti **klasifikuojamas kaip** (2(1) straipsnis):
  - Finansinė priemonė (bus detalizuojančios ESMA gairės)
  - Indėliai ir struktūriniai indėliai
  - Lėšos, išskyrus el. pinigų žetonai
  - Sekiutirizacijos pozicijos
  - Pensijų produktai
- MiCA **netaikoma** šiems **subjektas** (2(2) straipsnis):
  - Grupės lygiu teikiantiems paslaugas
  - Likvidatoriams ar administratoriams
  - ECB, centriniais bankams, viešoms institucijoms ir tarptautinėms organizacijoms
  - Draudimo įmonėms ir pensijų fondams
- Tam tikri reikalavimai netaikomi mažoms emisijoms

MiCA žetonų tipai

Kriptoturtas

Kriptoturtas, išskyrus ART ir EMT – tai bet koks kripto turtas, kuris gali būti laikomas ar perduodamas elektroniniu būdu, naudojant DLT ar pan. technologiją.

Su turtu susieti žetonai (angl. asset referenced token, **ART**) – kripto turtas, kuris nėra EMT ir kuris išlaiko stabilią vertę susiejant jį su bet koku turtu, įskaitant oficialias valiutas.

Mokėjimo žetonai (angl. e-money token, **EMT**) – kripto turtas, kurio vertę siekiama stabilizuoti susiejant jį su viena oficialia valiuta

sEMT

sART

Reikalavimų apimtis

Kriptoturto paslaugų teikėjai (CASP) - asmenys, teikiantys su kriptoturtu susijusias paslaugas

sART

Finansų rinkos dalyviams leidžiamos teikti paslaugos

	Kripto turto leidėjai	ART leidėjai	sART leidėjai	EMT leidėjai	sEMT leidėjai	CASP
Juridiniai asmenys						visas paslaugas saugojimą ir administravimą ir perdavimą dėl savo EMT tik analogiškas MIFID paslaugoms tik administravimą prekybos platformos tik saugojimą ir administravimą tik turto valdymą ir portfelių valdymą, rekomendacijas, saugojimą ir administravimą
Kredito įstaigos						
El. pinigų įstaigos						
Finansų maklerio įmonės						
Rinkos operatoriai						
Centrinis VP depozitoriumas*						
Valdymo įmonės						
Kiti LBĮ 42(1) str. nurodyti rinkos dalyviai*						

* Galima išleisti kriptoturtą, jei to nedraudžia sektorinis reguliavimas

Pagrindiniai reikalavimai pagal subjektus

	Kripto turto leidėjai	ART leidėjai	sART	EMT leidėjai	sEMT	CASP
Informacinio dokumento paskelbimas						
Informacinio dokumento NCA tvirtinimas						
Marketingo informacija						
Veiklos licencija						
Kapitalo reikalavimai						
Interesų konfliktų vengimo reikalavimai						
Gaivinimo planas						
Klientų turto apsaugos reikalavimai						
Klientų turto saugojimo reikalavimai						
Žetonų išpirkimo teisė						
Rezervai						
Likvidumo reikalavimai (rezervams)						
Valdymo reikalavimai						

Kriptoturto, išskyrus ART ir EMT, leidėjai (II dalis)

- Pagrindiniai reikalavimai:
  - Išleisti gali tik juridinis asmuo, tačiau nereikia NCA išduoto veiklos leidimo
  - Parengti ir paskelbti ir pateikti NCA* **informacinį dokumentą, Baltąją knygą**, vartotojams (angl. *white paper*) ir paaiškinimą pagal 8(4) str.
  - ESMA sudarys informacinių dokumentų registrą
  - Paskelbti marketingo komunikaciją, negali jos anksčiau platinti nei *white paper*, išskyrus dėl rinkos tyrimo (angl. *market sounding*)
  - Laikytis geriausių vartotojų interesų taisyklių
  - Turi turėti procedūras, kad galėtų stebėti ir apsaugoti lėšas ar kitą kriptoturta, kuris jiems patikimas per viešą siūlymą
  - Teisė per 14 d. atsisakyti sutarties
  - Manipuliavimo rinka taisyklės

*NCA – nacionalinė priežiūros institucija

ART leidėjai (III dalis)

- Pagrindinis skirtumas nuo kito kriptoturto – **privalo išpirkti žetonus rinkos verte ir sudaryti rezervą**
- Reikia NCA išduoto veiklos leidimo, išskyrus, kai išleidžia kredito įstaiga, autorizuota pagal CRD. Galioja visoje ES
- Pagrindiniai reikalavimai:
  - Parengti ir paskelbti **informacinį dokumentą vartotojams, Baltąją knygą**, (angl. *white paper*), **patvirtintą NCA**
  - Raportuoti NCA kas ketvirtį informaciją apie emisijas virš 100 mln eurų. Jei viršija 200 mln. ir 1 mln. transakcijų sk. per dieną - nutraukti platinimą.
  - Geriausių vartotojų interesų taisyklių laikymasis
  - Reikalavimai marketingo komunikacijai
  - Interesų konfliktų reikalavimai
  - Valdymo reikalavimai
  - Nuosavų lėšų reikalavimai - 350 000 EUR arba 2 proc. vidutinės rezervų vertės, FOR
  - Privalo **sudaryti turto rezervą**. Rezervo saugotojais gali būti tik kredito įstaigos arba kriptoturto paslaugų teikėjai (kai saugomas kripto turtas) ir FMĮ dėl fin. priemonių. Negali saugoti savo.
  - Investuoti rezervų turtą į saugų, žemos rizikos ir likvidų turtą
  - Reikalavimo išpirkti sąlygas nustato leidėjas. Tam tikrais atvejais gali išpirkti ne lėšomis
  - Reikalavimai asmenims, ketinantiems įsigyti leidėjo kvalifikuotąją dalį akcijų
  - Negali mokėti palūkanų
  - Parengti ir įgyvendinti atkūrimo planą, planą dėl žetonų išpirkimo

EMT leidėjai (IV dalis)

- Laikoma, kad platinama viešai ES, kai žetonas susietas su ES valiuta
- Gali išleisti tik kredito įstaiga arba elektroninių pinigų įstaiga
- EMT laikomi elektroniniais pinigais ir jiems taikomos Direktyvos 2009/110/ES nuostatos, išskyrus dėl tam tikrų išpirkimo reikalavimų
- Privalo išpirkti žetonus nominaliaja verte, gali būti taikomi tik pagrįsti išpirkimo mokesčiai
- Pagrindiniai reikalavimai:
  - Turi **paskelbti informacinį dokumentą** (nereikia NCA patvirtinimo)
  - Negali mokėti palūkanų
  - **Rezervai** - bent 30 proc. lėšų turi būti atskiroje kredito įstaigos sąskaitoje
  - Investuoti į saugų, žemos rizikos turta, kuris denominuotas ta pačia valiuta kaip ir EMT
  - Privalo parengti ir įgyvendinti atkūrimo ir išpirkimo planus

Kriptoturto paslaugų teikėjai (CASP) (V dalis)

- Kriptoturto paslauga - bet kuri iš žemiau esančių su kriptoturtu susijusi paslauga (3(1)(16) straipsnis)

- Kriptoturto paslaugas profesionaliai gali teikti:
  - juridiniai asmenys
  - kredito įstaigos, investicinės įmonės, rinkos operatoriai, el. pinigų įstaigos, valdymo įmonės. Kai teikia jau licencijuoti subjektai, praneša NCA prieš 40 d.

Kriptoturto paslaugų teikėjai (Juridiniai asmenys)

- Prudenciniai reikalavimai:
  - Turi turėti nuosavų lėšų didesnę dydį iš šių – pradinį kapitalą, kurio dydis prilygintas pradinio kapitalo reikalavimams investicinėms įmonėms (50, 125 ar 150 tūkst. Eur) arba ¼ praėjusių metų pridėtinių išlaidų
  - Tačiau kitaip nei investicinių įmonių atveju, nuosavos lėšas gali sudaryti tiek CET1 kapitalo priemonės, tiek draudimo polisas

- Organizaciniai reikalavimai:
  - Registruotą buveinę valstybėje narėje, kur teikia dalį paslaugų ir valdymą ES
  - Turi pareigą elgtis sąžiningai, teisingai ir profesionaliai su klientais, siekti jų geriausių interesų
  - Valdymo organų nariai turi būti geros reputacijos ir turėti kompetenciją
  - Juridiniai ir fiziniai asmenys, turintys kvalifikuotą balsų daugumą, turi būti geros reputacijos, nebūti bausti dėl AML
  - Darbuotojai turi turėti įgūdžių, žinių ir patirties savo funkcijoms atlikti
  - Valdymo organas turi periodiškai įvertinti politikų efektyvumą ir procedūras
  - Turi imtis priemonių užtikrinti veiklos tęstinumą ir reguliarių paslaugų teikimą
  - Užtikrinti įrašų saugojimą
  - Turėti sistemas, procedūras ir priemones stebėti ir aptikti piktnaudžiavimą rinką

Specifiniai reikalavimai, kurie priklauso nuo to, kurias paslaugas teikia

---

Specifiniai reikalavimai CASP

Saugojimas ir administravimas	Sutartys su klientais, balansų sudarymas, turto atskyrimo reikalavimas, atsakomybė už saugomą turtą
Prekybos platformos administravimas	Veiklos taisyklės, negali užsiimti prekyba savo sąskaita, atsparumo sistemos, prieš ir po prekybinis skaidrumas, pareiga atsiskaitymams DLT
Kriptoturto keitimas	Nediskriminavimo politika, kainų skelbimas, skaidrumo reikalavimai
Pavedimų vykdymas	Geriausias pavedimų vykdymas, aiškus klientų informavimas
Platinimas (angl. <i>placing</i>)	Aiškios sutartys su leidėjais, interesų konfliktų reikalavimai
Pavedimų priėmimas ir perdavimas	Greitas pavedimų perdavimas, negali būti ne piniginės naudos, negali pernaudoti informacijos
Rekomendacijų teikimas	Būtinai įgūdžiai ir žinios, suderinamumas su klientų poreikiais

Piktnaudžiavimo rinka reikalavimai (VI dalis)

- Taikoma visiems asmenims dėl kriptoturto, kuriuo prekiaujama per prekybos platformas
  - Draudimas manipuluoti rinka/viešai neatskleista informacija, neteisėtas informacijos atskleidimas
  - Viešai neatskleistos informacijos apibrėžimas
  - NCA galios
  - **Bendradarbiavimas** tarp kompetentingų institucijų
-
- Vadovų transakcijų reikalavimai
  - Rinkos tyrimai (angl. *market sounding*)
  - Insider'ių sąrašas
  - Investavimo rekomendacijų režimas
  - Transakcijų raportavimas

Yra MAR, nėra MiCA

Turinys

- Pasiruošimas MiCA reglamento įgyvendinimui LB
  - MiCA reglamento apimtis ir esminiai reikalavimai
  - **Kriptoturto žetonų leidėjų ir paslaugų teikėjų autorizavimo reikalavimai ir procesas**
-

EMT žetonams taikomas reglamentavimas (1/2)

Taikoma MiCA reglamento dalis	IV antraštinė dalis (Title IV)		
Kas gali viešai siūlyti arba prašyti įtraukti į prekybą savo EMT žetoną?	Kredito įstaiga	Elektroninių pinigų įstaiga	Subjektai, kuriems gali būti taikoma Direktyvos 2009/110/EC 9 straipsnio 1 dalyje numatyta išimtis
Ar reikalinga licencija (veiklos leidimas)?	Ne	Ne	Ne
Kada galima pradėti veiklą, susijusią su savo EMT žetonais?	Paskelbus Baltąją knygą (angl. <i>White paper</i>) viešai	Paskelbus Baltąją knygą (angl. <i>White paper</i>) viešai	Paskelbus Baltąją knygą (angl. <i>White paper</i>) viešai
Ar gali platinti kiti asmenys (ne leidėjai)?	Taip	Taip	Taip

EMT žetonams taikomas reglamentavimas (2 / 2)

- **Baltoji knyga** (angl. *white paper*) – dokumentas, kuriame pateikiama informacija apie kripto žetono emitentą, patį kripto žetoną, informacija apie žetonų turėtojų teises ir pareigas, kripto žetono rizikas ir kt. informacija
- Baltosios knygos (angl. *white paper*) turinys EMT žetonų leidėjams/prekiautojams yra pateikiamas MiCA reglamente kaip III priedas
- **EMT žetonų leidėjų/prekiautojų veiklos pradžia:**
  - 40 darbo dienų iki veiklos pradžios privalo informuoti Lietuvos banką apie ketinimą viešai siūlyti arba prašyti įtraukti į prekybą EMT žetoną
  - 20 darbo dienų iki veiklos pradžios privalo Lietuvos bankui pateikti Baltąją knygą (*White paper*) apie šį EMT žetoną
  - 0 darbo dienų iki veiklos pradžios privalo Baltąją knygą (*White paper*) apie šį EMT žetoną paskelbti viešai (interneto svetainėje)
- Reikšmingi (angl. *significant*) EMT žetonai – priežiūrą atlieka ir EBA. Reikšmingumo kriterijai nustatyti MiCA reglamento 56 straipsnyje.

ART žetonams taikomas reglamentavimas (1/3)

Taikoma MiCA reglamento dalis	III antraštinė dalis (Title III)		
Kas gali viešai siūlyti arba prašyti įtraukti į prekybą savo ART žetoną?	Kredito įstaiga	Kiti subjektai	
Ar reikalinga licencija (veiklos leidimas)?		<u>Subjektai, kuriems netaikomos išimtys</u>	<u>Subjektai, kuriems gali būti taikomos išimtys:</u> a) ART žetonas yra skirtas tik profesionaliems investuotojams; b) ART žetono dydis rinkoje per paskutinius 12 mėn. niekada neviršijo 5 mln. Eur
Kada galima pradėti veiklą, susijusią su savo ART žetonais?	<u>Gavus pritarimą:</u> a) Baltajai knygai (angl. <i>white paper</i>); b) Veiklos programai.	Gavus licenciją	Pateikus Baltąją knygą (angl. <i>white paper</i>) priežiūros institucijai
Ar gali platinti kiti asmenys (ne leidėjai)?			Taip

ART žetonams taikomas reglamentavimas (2/3)

Sutikimų/licencijų ART žetonų leidėjams/prekiautojams išdavimo procesas:

	Kredito įstaigos	Kiti subjektai
Vertinimo laikotarpis	Minimalus – 90 darbo dienų (~4 mėn.) Maksimalus – 110 darbo dienų (~5 mėn.)	Minimalus – 130 darbo dienų (~6 mėn.) Maksimalus – 170 darbo dienų (~8 mėn.)
Vertinime papildomai dalyvauja	a) ECB, b) Kitos ES šalies Centrinis bankas (jeigu ART žetono leidėjo registracijos šalis nėra Euro zonoje arba jeigu ART žetonas yra „pririštas“ prie valiutos, kuri nėra euras).	a) ECB, b) Kitos ES šalies Centrinis bankas (jeigu ART žetono leidėjo registracijos šalis nėra Euro zonoje arba jeigu ART žetonas yra „pririštas“ prie valiutos, kuri nėra euras), c) EBA, d) ESMA.
Pateikiami dokumentai priežiūros institucijai	a) Veiklos programa; b) Teisinė nuomonė, kad kripto žetonas tikrai yra ART žetonas; c) Valdymo priemonių aprašymas; d) Politikos ir procedūros (skundai, interesų konfliktai, turto saugojimas, likvidumas ir kt.); e) Susitarimų su trečiųjų šalių subjektais aprašymas (angl. <i>outsourcing</i>); f) Veiklos tęstinumo politika (IRT sistemos, duomenų apsauga); g) Vidaus kontrolės mechanizmų ir rizikos valdymo procedūrų aprašymas; h) Duomenų prieinamumo, autentiškumo, vientisumas ir konfidencialumas, apsaugos sistemų ir procedūrų aprašymas.	a) Paraiška; b) Baltoji knyga (angl. <i>white paper</i>); c) Veiklos programa; d) Teisinė nuomonė, kad kripto žetonas tikrai yra ART žetonas; e) Valdymo priemonių aprašymas; f) Vidaus kontrolės procedūros, kurios užtikrins pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją; g) Informacija apie vadovus ir jų reputaciją, kompetenciją; h) Informacija apie akcininkus ir jų reputaciją; i) Politikos ir procedūros (skundai, interesų konfliktai, turto saugojimas, likvidumas ir kt.); j) Susitarimų su trečiųjų šalių subjektais aprašymas (angl. <i>outsourcing</i>); k) Veiklos tęstinumo politika (IRT sistemos, duomenų apsauga); l) Vidaus kontrolės mechanizmų ir rizikos valdymo procedūrų aprašymas; m) Duomenų prieinamumo, autentiškumo, vientisumas ir konfidencialumas, apsaugos sistemų ir procedūrų aprašymas. n) Sąrašas šalių, kuriose ketinama platinti ART žetonus

ART žetonams taikomas reglamentavimas (3/3)

	Kredito įstaigos	Kiti subjektai
Sutikimo ar licencijos neišdavimo pagrindai	Jeigu dėl emitento verslo modelio kyla rizika sklandžiam mokėjimo sistemų veikimui, pinigų politikos poveikiui ar monetariniam suverenumui.	<p><u>Licencija neišduodama, jeigu yra objektyvių ir pagrįstų priežasčių, kad:</u></p> <p>a) Vadovai gali kelti grėsmę įmonės valdymui ir veiklos tęstinumui;</p> <p>b) Vadovai ir akcininkai nėra nepriekaištingos reputacijos;</p> <p>c) Emitentas neatitinka arba gali neatitikti reikalavimų;</p> <p>d) Dėl emitento verslo modelio gali kilti didelė grėsmė rinkos vientisumui, finansiniam stabilumui, sklandžiam mokėjimo sistemų veikimui arba emitentas ar sektorius gali susidurti su didele pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika.</p>
Vertinimo rezultatas	Pritarimas/Nepritarimas veiklos programai ir Baltajai knygai (angl. <i>white paper</i>)	Licencija (išduota arba neišduota)

- Baltosios knygos (angl. *white paper*) turinys ART žetonų leidėjams/prekiautojams yra pateikiamas MiCA reglamente kaip II priedas.
- **Reikšmingi (angl. *significant*) ART žetonai** – priežiūrą perima EBA. Reikšmingumo kriterijai nustatyti MiCA reglamento 43 straipsnyje.

Kriptoturtas, kurie nėra ART ar EMT žetonai (1/2)

Taikoma MiCA reglamento dalis	II antraštinė dalis (Title II)	
Kas gali viešai siūlyti arba prašyti įtraukti į prekybą tokį kriptoturtą?	Juridiniai asmenys	
Ar reikalinga licencija (veiklos leidimas)?	Kriptoturto siūlymas (platinimas)	Prekyba kriptoturtu (įtraukimas į prekybą)
Kada galima pradėti veiklą, susijusią su šiuo kriptoturtu?	Ne	Ne
Ar yra išimčių?	<p>Baltosios knygos (angl. <i>white paper</i>) nereikia (4(2,3) straipsnis), jeigu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kriptoturtas yra siūlomas neatlygintinai (tame tarpe, nereikia „atsiskaityti“ ir asmeniniais duomenimis); b) kriptoturtas yra automatiškai sukuriamas kaip atlygis už paskirstytojo registro (DLT) priežiūrą arba sandorių patvirtinimą; c) pasiūlymas susijęs su prekių ir paslaugų žetonu, kuriuo suteikiama prieiga prie egzistuojančios ar apyvartoje esančios prekės ar paslaugos; d) kriptoturto turėtojas turi teisę jį naudoti tik mainais į prekes ir paslaugas ribotame prekybininkų, sudariusių sutartimi įformintus susitarimus su siūlytoju, tinkle. e) kai siūlymas skirtas mažiau nei 150 fizinių arba juridinių asmenų kiekvienoje valstybėje narėje, jei tokie asmenys veikia savo sąskaita; f) kai Sąjungoje viešai siūlomo kriptoturto bendra vertė per 12 mėnesių laikotarpį, pradedant skaičiuoti nuo siūlymo pradžios, neviršija 1 000 000 EUR arba lygiavertės sumos kita oficialia valiuta arba kriptoturtu; g) kai kriptoturto siūlymas yra skirtas tik profesionaliesiems investuotojams 	<p>Baltosios knygos (angl. <i>white paper</i>) nereikia, jeigu:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kriptoturtas jau yra įtrauktas į prekybą kitoje Sąjungos prekybos kriptoturtu platformoje; b) yra naudojama jau anksčiau parengta kriptoturto Baltoji knyga (<i>White paper</i>) ir už šio dokumento parengimą atsakingas asmuo raštu sutinka, kad ji būtų toliau naudojama.

Kriptoturtas, kurie nėra ART ar EMT žetonai (2/2)

- Baltosios knygos (angl. *white paper*) turinys kriptoturto, kuris nėra ART ar EMT žetonai, leidėjams/prekiautojams yra pateikiamas MiCA reglamente kaip I priedas
- **Kriptoturto, kuris nėra ART ar EMT žetonai, leidėjų/prekiautojų veiklos pradžia:**
  - **20 darbo dienų iki veiklos pradžios privalo Lietuvos bankui pateikti:**
    - ✓ Baltąją knygą (angl. *white paper*) apie siūlomą kriptoturtą
    - ✓ Rinkodaros komunikaciją apie siūlomą kriptoturtą
    - ✓ Teisinę išvadą, kad siūlomas kriptoturtas nėra ART ar EMT žetonas
    - ✓ Sąrašą šalių, kuriose ketinama siūlyti kriptoturtą
  - b) **0 darbo dienų iki veiklos pradžios privalo Baltąją knygą (angl. *white paper*) apie siūlomą kriptoturtą paskelbti viešai** (interneto svetainėje)

Kriptoturto paslaugų teikėjai (CASP) (1/3)

Taikoma MiCA reglamento dalis	V antraštinė dalis (Title V)	
Kas gali būti CASP?	Finansų įstaigos (tam tikros)	
Ar reikalinga licencija (veiklos leidimas)?	Ne	
Kada galima pradėti CASP veiklą?	Pateikus visus dokumentus priežiūros institucijai ir negavus atskiro pranešimo, kad pateikti ne visi dokumentai („ Pilno pranešimo “ kriterijus)	
Galimos teikti paslaugos	Finansų įstaigos tipas	Galima kripto veikla
	Kredito įstaiga	Galima teikti visas kriptoturto paslaugas
	Centrinis vertybinių popierių depozitoriumas	Gali saugoti ir administruoti kriptoturta klientų vardu
	Investicinė įmonė	Kriptoturto paslaugos, lygiavertės investicinėms paslaugoms ir veiklai, dėl kurių jai konkrečiai jau suteiktas veiklos leidimas
	Elektroninių pinigų įstaiga	Gali klientų vardu saugoti ir administruoti kriptoturta ir teikti kriptoturto pervedimo klientų vardu paslaugas, susijusias su jos išleistais EMT žetonais
	Valdymo įmonė (KIS, IISKIS, AKIS)	Kriptoturto paslaugos, lygiavertės investicinėms paslaugoms ir veiklai, dėl kurių jai konkrečiai jau suteiktas veiklos leidimas
Rinkos operatorius	Gali valdyti prekybos kriptoturto platformą	
Kiti juridiniai subjektai <u>Jeigu netaikoma išimtis</u> Taip Gavus licenciją -		

Kriptoturto paslaugų teikėjai (CASP) (2/3)

	Finansų įstaigos (tam tikros)	Kiti subjektai
Vertinimo laikotarpis	Minimalus – 40 darbo dienų (~2 mėn.) Maksimalus – 60 darbo dienų (~3 mėn.)	Minimalus – 65 darbo dienų (~3 mėn.) Maksimalus – 85 darbo dienų (~4 mėn.)
Pateikiami dokumentai priežiūros institucijai	a) Veiklos programa, b) Vidaus kontrolės politikos ir procedūros, c) PPTF rizikos valdymo rizikos vertinimo sistemos aprašymas, d) Veiklos tęstinumo planas, e) IRT sistemų ir saugumo priemonių aprašymas, f) Klientų kriptoturto ir lėšų atskyrimo procedūros aprašymas, g) <u>Dokumentai konkrečiai kriptoturto veiklai vykdyti:</u> <ol style="list-style-type: none"> jei ketinama saugoti ir administruoti kriptoturta klientų vardu, – saugojimo ir administravimo politikos aprašymas, jei ketinama valdyti prekybos kriptoturtu platformą, – prekybos platformos administravimo taisyklių ir piktnaudžiavimo rinka nustatymo procedūrų ir sistemos aprašymas, jei ketinama kriptoturta keisti į lėšas arba į kitą kriptoturta, – nediskriminacinės prekybos politikos, kuria reglamentuojami santykiai su klientais, aprašymas ir kriptoturto, kurį siūloma keisti į lėšas ar į kitą kriptoturta, kainos nustatymo metodikos aprašymas, jei ketinama vykdyti su kriptoturtu susijusius pavedimus trečiųjų šalių vardu, – vykdymo politikos aprašymas, jei ketinama teikti rekomendacijas dėl kriptoturto arba kriptoturto portfelio valdymo paslaugą, – įrodymai, kad fiziniai asmenys, teikiantys rekomendacijas prašymą teikiančio kriptoturto paslaugų teikėjo vardu arba valdantys portfelius prašymą teikiančio kriptoturto teikėjo vardu, turi reikiamų žinių ir patirties savo pareigoms vykdyti, tai, ar kriptoturto paslauga turi sąsajų su žetonais, susietais su turtu, e. pinigų žetonais ar kitu kriptoturtu, jei ketinama teikti kriptoturto pervedimo klientų vardu paslaugas – informacija, kaip tos pervedimo paslaugos bus teikiamos. 	a) Paraiška; b) Veiklos programa, c) Įrodymas, kad prašymą teikiantis kriptoturto paslaugų teikėjas laikosi nurodytų prudencinių apsaugos reikalavimų; d) Prašymą teikiančio kriptoturto paslaugų teikėjo valdymo priemonių aprašymas; e) Įrodymas, kad prašymą teikiančio kriptoturto paslaugų teikėjo valdymo organo nariai yra pakankamai geros reputacijos ir turi tinkamų žinių, įgūdžių ir patirties tam teikėjui valdyti; f) Visų akcininkų ir narių tapatybė ir to turimo akcijų paketo apimtis, taip pat įrodymas, kad tie asmenys yra pakankamai geros reputacijos; i g) Prašymą teikiančio kriptoturto paslaugų teikėjo vidaus kontrolės mechanizmų, strategijų ir procedūrų aprašymas siekiant nustatyti, įvertinti ir valdyti riziką, įskaitant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką ir veiklos tęstinumo planas; h) IRT sistemų ir saugumo priemonių techniniai dokumentai ir jų aprašymas netechnine kalba; i) klientų kriptoturto ir lėšų atskyrimo procedūros aprašymas; j) prašymą teikiančio kriptoturto paslaugų teikėjo skundų nagrinėjimo procedūrų aprašymas; k) kriptoturto, su kuriuo bus susijusi kriptoturto paslauga, rūšis. l) <u>Dokumentai konkrečiai kriptoturto veiklai vykdyti:</u> <ol style="list-style-type: none"> jei ketina užtikrinti kriptoturto saugojimą ir administravimą klientų vardu – saugojimo ir administravimo politikos aprašymas; jei ketina administruoti prekybos kriptoturtu platformą – prekybos platformos administravimo taisyklių ir piktnaudžiavimo rinka nustatymo procedūros ir sistemos aprašymas; jei ketina kriptoturta keisti į lėšas arba į kitą kriptoturta – nediskriminacinės prekybos politikos, kuria reglamentuojami santykiai su klientais, aprašymas, taip pat kriptoturto, kurį prašymą teikiantis kriptoturto paslaugų teikėjas siūlo keisti į lėšas ar į kitą kriptoturta, kainos nustatymo metodikos aprašymas; jei ketina vykdyti su kriptoturtu susijusius pavedimus trečiųjų šalių vardu – vykdymo politikos aprašymas; jei ketina teikti konsultavimo arba kriptoturto portfelio valdymo paslaugas – įrodymas, kad fiziniai asmenys, teikiantys rekomendacijas prašymą teikiančio kriptoturto paslaugų teikėjo vardu arba valdantys portfelius prašymą teikiančio kriptoturto paslaugų teikėjo vardu, turi reikiamų žinių ir patirties savo pareigoms vykdyti; jei ketina teikti kriptoturto pervedimo klientų vardu paslaugas – informacija apie tai, kaip tokios pervedimo paslaugos bus teikiamos;

Kriptoturto paslaugų teikėjai (CASP) (3/3)

	Finansų įstaigos	Kiti subjektai
Sutikimo ar licencijos neišdavimo pagrindai	Nepilnas pranešimas (trūkstami ar neteisingi dokumentai)	<p><u>Licencija neišduodama, jeigu yra objektyvių ir pagrįstų priežasčių, kad:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) Vadovai kelia grėsmę įmonės valdymui bei veiklos tęstinumui, b) Vadovai nėra nepriekaištingos reputacijos, neturi patirties, c) Akcininkai nėra nepriekaištingos reputacijos, d) Prašymą teikiantis subjektas neatitinka arba gali neatitikti kokių nors V antraštinės dalies reikalavimų.
Vertinimo rezultatas	Nepareikšta pozicija, kad įmonė yra pateikusi nepilną pranešimą	Licencija (išduota arba neišduota)

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Tel. (370) 268 0029
El. p. info@lb.lt

<https://www.lb.lt>